

Remissvar från Föreningen Lärare i Religionskunskap (FLR) på utredningen En hållbar lärarutbildning, SOU 2008:109.

Följande avsnitt i utredningen "En hållbar lärarutbildning" bedömer Föreningen Lärare i Religionskunskap som särskilt viktiga att föra upp till diskussion:

I utredningens karaktäristik över de olika undervisningsämnena och den utbildning som kan tänkas behövas för att bli lärare i resp. ämne, framgår följande angående gymnasieskolans religionskunskapsundervisning:

"Religionskunskap är ett blockämne sammansatt av en mängd delmoment från det teologisk-samhällsvetenskapliga området. Ämnet har vissa fördjupningsmöjligheter, men det låga timtalet hänvisar ändå ämnesinnehållet till att vara huvudsakligen av orienterande karaktär. Frågan är därför om det är meningsfullt att föreslå att lärarstuderande i detta ämne ska studera de ingående akademiska ämnena separat. Ämnet föreslås endast kunna studeras som andraämne inom den sammanhållna ämneslärarutbildningen. Det är dock viktigt att sökande till den korta ämneslärarutbildningen med akademiska poäng från det teologisk-religionsvetenskapliga området tas tillvara för att på detta sätt kunna erhålla ämnesspecialister." (s. 274 f.)

FLR ställer sig frågande till denna karaktäristik av ämnet religionskunskap och de implikationer för lärarutbildningen som föresvävas i utredningen. Särskilt om ämnet skulle kunna sägas vara av "orienterande karaktär", behövs en bred och djup ämneskompetens hos läraren för att kunna möjliggöra en sådan orientering. FLR finner det tveksamt att religionskunskapslärare med examen från det korta lärarutbildningsprogrammet skulle utgöra "ämnesspecialister" därvidlag, särskilt som de inte behöver ha mer poäng i det akademiska ämnet.

4.5 Ämneslärare s. 330 – 339

Ämnet religionskunskap kan enbart kopplas ihop med svenska, samhällskunskap och historia för en lärarexamen mot grundskolans senare åldrar, i samtliga fall som "andraämne". Detta innebär för det första av valmöjligheterna i ämneskombinationer för en presumtiv lärare i religionskunskap radikalt minskas. Dessutom innebär det att det inte skrivs någon uppsats på avancerad nivå i relation till religionskunskapsämnet, vilket minskar möjligheten av att senare bedriva forskarutbildning i religionsvetenskap. Religion kan läsas till som tredjeämne, men studierna omfattar då endast två terminer. För lärarexamen mot gymnasieskolan och vuxenutbildningen är religionskunskap bara möjligt att kombinera med svenska och samhällskunskap, och då enbart som "andraämne".

Genom förslaget att de olika lärosätena måste ansöka om examensrätt för lärarutbildningarna, kommer religionskunskapslärare enbart att kunna utbildas vid lärosäten som – förutom i religionsvetenskap – erhåller examensrätt i ämnena samhällskunskap och/eller svenska (samt historia för grundskolans del). FLR finner det mycket olyckligt med de begränsningar i valfrihet och möjlighet till forskarutbildning för blivande religionskunskapslärare som blir konsekvensen av utredningens förslag.

4.7 Ämnesdidaktik s. 350 – 353

I utredningstexten konstateras att:

”Den modell utredningen föreslår ställer krav på att ämnesdidaktiska miljöer byggs upp. Vid kommande examensrättsprövningar behöver lärosätena visa att det finns kompetens inom ämnesteorin, ämnesdidaktik och utbildningsvetenskap. Detta kommer sannolikt att leda till en kraftig koncentration av landets lärarutbildning.” (s. 350)

Utredningen föreslår att det inrättas ett antal s.k. nationella resurscentra, med såväl ämnesmässig som ämnesdidaktisk spetskompetens. Dessa centra skulle organiseras dels utifrån ”centrala ämnen” och ”större områden”, dels efter ”enskilda ämnen”. I listan över de enskilda ämnena återfinns religionskunskap. FLR finner det märkligt att religionskunskap trots detta inte presenteras som ett enskilt ämne, utan i en paketslösning tillsammans med filosofi och psykologi. I utredningen framstår därmed inte religionskunskap som ett ämne med egenvärde. FLR ifrågasätter vidare att ämnet och kunskapen om undervisningen i ämnet sammanförs med ett humanistiskt individperspektiv snarare än ett samhällsvetenskapligt grupperspektiv, vilket skulle ligga mer i linje med hur ämnet framträder i skolans styrdokument.

5.2 Behörighet och förkunskapskrav s. 364 – 365

I utredningstexten framkommer följande synpunkt:

”För ämneslärare är det en självklarhet att de i gymnasieskolan (eller komvux) har läst de ämnen de planerar att undervisa i.”

FLR välkomnar detta krav mot bakgrund av att det i den nuvarande lärarutbildningen är möjligt att antas som blivande lärare i religionskunskap utan betyget G i gymnasiekursen Religionskunskap A.

FLR är också positiv till att den så kallade ”gemensamma kärnan” föreslås få en större prägning av lärarstudenternas ämnesinnehåll och åldersinriktning än vad som är fallet inom det nuvarande allmänna utbildningsområdet i lärarutbildningen.

För Föreningen Lärare i Religionskunskap

Göteborg 2009-03-27

Annika Lindskog
Ordförande i Föreningen Lärare i Religionskunskap